

Murska Straža

Glasiló obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravníštvo v Radgoni, Murska ulica št. 184. — Telefonska št. 31.

Rekopisi se ne vračajo.

Izhaja vsako soboto zjutraj in stane s poštnino vred. za vse leto 15 K, za pol leta 7 K 50 v., za četrť leta 3 K 80 vin.

Inserati: Ena petstolpna pettivrsta (prostor 3 mm visok in 54 mm širok) 80 vinarjev. Pri večkratni objavi primeren popust.

Mariborsko pismo.

Zgodnja zima je pesenetila vso Evropo. Od vseh strani prihajajo poročila, da je zapadel sneg in z njim je nastopil tudi prvi mraz. Mislili smo, da je bil vsesvetki sneg le enodnevni gost, toda zdaj vse kaže, da bomo imeli po deževnem letu tudi neprijetno zimo. S tem so najbolj prizadeta mesta, kajti poy sod manjka premoga. Pri nas v Jugoslaviji bi bili stem že na boljšem, nego drugod, kajti premoga je pri nas dovolj, treba ga je le izkopati. Zato je glavna stvar, da se delo v premogokopih nadaljuje. Kajti od premoga je odvisno vse: ne le to, da se mora doma kuriti in kuhati — ampak od premoga so odvisne tudi fabrike in železnice in če ne bo premoga, ne bo niti dela niti jela — in kar je glavno, ne bodo mogle voziti železnice in s tem bi trpela prehrana. V Nemčiji in na Poljskem so na pr. morali za deset dni ustaviti vsak osební promet. Kaj pomeni to v današnjih časih ve vsakdo. Pri nas vozijo sicer vlaki še redno — vendar preti nevarnost, da bo tu in tam promet ustavljen. Znano je, da stoji na Hrvatskem cela vrsta vagonov z žito in moko iz Banata in vse čaka, da bo moglo iti naprej v naše kraje. Ako vse to srečno dobimo, bomo preskrbljeni čez zimo. Toda špekulantje imajo pri tem svoje namene. Odkar se je zvedelo, da se bodo kolekovali bankovci in da se bo pri tem odštelo 20% skušajo oderuhi iz tega imeti svoj dobiček. To se že danes pozna pri cenah. Namesto, da bi cene za 20% padle, so za 40% vzrastle, ker trgovci vse računajo že po višjih cenah. Mnogo blaga je čez noč izginilo, da se bo moglo pozneje dražje prodajati. Posebno moke — ni nikjer. V Ljubljani je baje nastala prava stiska za kruh. To je značilno za nas, ki smo imeli doslej belega kruha dovolj. Tudi v Mariboru ni moke. In mi imamo tu nekaj velikih tvrdk. Jasno je, da je moka — skrita. Vlada bo morala

póseči vmes. Pri urejevanju valute so se povsod godile take stvari. Spomnimo se samo na Trst, kjer so se po zamenjavi krone za liro — izpremenile vse cene v lire, tako da je stala vsaka stvar toliko lir, kolikor je prej stala kron, torej trikrat toliko. Pri nas bo sedaj isto. Zato je vladni načrt ponesrečen, ker bo le razdražil našo najbolj skelečo rano, t. j. denarno vprašanje. Za tako stvar je potrebna enkratna temeljita operacija. Ko bi bili to izvršili že preje, bi bili zdaj mnogo na boljšem. Vemo, da so bile ovire, vemo tudi, da bivši minister Ninčič ni znal vprašanja prav rešiti — toda sedaj po enem letu je treba, da pridemo na trdna tla. Pravijo, da je v Belgrad dospelo že nekaj vagonov našega novega denarja, ki se bo v decembru zamenjal za naše dosedanje krone. Na Češkem se je to že zgodilo, in se je takoj pokazal ugoden uspeh. Naše novo kolekovanje pa bo napravilo le nov nered pri cenah. Danes stoji naša krona na najnižji stopnji. Za 100 dinarjev se dobi 450 K. Prej je bil dinar 1:3, zdaj že 1:45, po kolekovanju pa bo še za 20% manj. To bo vzrok, da bodo cene vzrastle, draginja bo še večja, vse bo hotelo višje plače, nastale bodo nove stavke in zima bo zahtevala svoje žrtve. Pri tem je treba pomisliti, da letos nimamo najboljše letine. Deževje je uničilo toliko pridelkov, da je kmet marsikje dobil komaj seme nazaj. Žito je bilo slabo, fižol je segnil, krompir je črn, vsled slabega korenja marsikje niso mogli dorediti svinj; poleg tega je prišla še goveja kuga, ki je pobrala mnogo živine, po Hrvatskem so poginile cele staje prašičev in celo med kuretino je zašla bolezen. Zato ne bo čudno, če bodo živila draga, posebno, če bo moral kmet obleko in obutev drago plačevati. To so stvari, okoli katerih se suče sedaj vse naše vprašanje: pri tem smo pozabili skoraj na vse drugo; zato je treba, da tudi naši poslanci v Belgradu pozabijo na vse drugo in rešijo pred vsem to, od česar je zavisno naše življenje in obstoj.

Le z združenimi močmi bomo vzdržali, kajti pomoči nimamo pričakovati od nikoder, rešiti se moramo sami. Rešila nas bo sloga in delo. Maribor je bil doslej mesto, kjer so bile cene še precej primerne — zadnji čas pa so se zelo zvišale. Ne smemo pozabiti, da je to središče naše severne meje in da imamo tu svoje posebne dolžnosti. Z zahrbtnimi napadi in ponočnimi lepaki se ne dajo rešiti velika vprašanja, ki se tikajo nas vseh. Zato želimo, da bi se posrečile vse one priprave, ki imajo namen odpomoči slabim razmeram. Kajti le tako bo mariborsko slovenstvo moglo vršiti tudi svoje narodne dolžnosti. Da se Maribor zaveda svojega poklica, kaže nam »Dar svobode« ki bo presegel 50.000 K. To je dokaz, da se zavedamo, da je naša mladina naša bodočnost. »Martinova nedelja«, ki so jo v ta namen priredile naše gospe v »Narodnem domu« je zelo lepo uspela in je zaključila našo zbirko. Razveseljivo je da so se bogato odzvala tudi druga naša mala mesta. Vsled rastoče draginje je prišlo tudi naše gledališče v nevarnost, kajti zadnje čase je bilo manj obiskano. Sklicalo se je zato posebno posvetovanje: pokazalo se je, da se nekateri bogatejši sloji ne zavedajo svoje dolžnosti. Ravn. Nučič je povzdignil naše gledališče na prvo stopinjo, tako da se more primerjati z vsakim gledališčem v Jugoslaviji ali drugod. Igrajo se prvovrstne stvari in poleg tega najboljše burke in šaloigre. Vsak obiskovalec gledališča je ponosen, da premoremo kaj takega v Mariboru. Zato je le želeti, da bi se vse naše občinstvo tega zavedalo in da bi nam gledališče res postalo to, kar more biti. Nemoj prej v Mariboru takega gledališča niso imeli in mi moramo dokazati, da znamo ceniti svojo narodno kulturo. Saj je vse, kar imamo le kamen pri kamenu v obrambi naše severne meje.

Rusko vprašanje.

Rusko vprašanje je bilo v svojih različnih fazah že od časa Petra Velikega, ko se je Rusija pričela uveljavljati kot evropska velevlast, stalno na dnevnem redu, kadarkoli se je govorilo o svetovni politični konstelaciji. Krog Rusije se je spletalo nebroj raznih vprašanj notranje in zunanjepolitičnega značaja, brez Rusije se ni dal rešiti noben sodobni mednarodni problem. Zato je bilo odločilne važnosti, kam se je nagnila ta ogromna sila ob začetku svetovne vojne. Neizprosno razvoj dogodkov in njihova notranja vzročnost pa je ravno s to vojsko razkrila vso goloto ruskega organizma in razvozljala rusko vprašanje v tisoče njegovih vezi. Rusija je postala žrtev težkih in dolgotrajnih državljanskih bojev, Rusija se presnavlja v nedoglednih dimenzijah in na način, ki se ne da predvideti po dosedaj znanih zakonih političnega življenja in ustvarja že s tem nov politični, socialni, kulturni in psihološki problem. Pariška konferenca čuti, da Rusija ne sodeluje pri restavraciji svetovnega miru, čuti tembolj, ker mora sama reševati še silno zapredeno rusko vprašanje. Te dni je rekel Lloyd George:

»Nikdar ne bomo imeli pravega miru, dokler ne bo miru v Rusiji«. S tem je označil vso nedogledno važnost ruskega vprašanja, s katerega rešitvijo se šele končno veljavno zaključí svetovna vojna.

Preskromen je naš prostor, da bi podali čitatelju najglavnejše vzroke ruske revolucije. Ruski boljševizem je slavil dne 7. t. m. drugo obletnico svojega obstanka in ravno te dni je naznanil Evropi pogoje, pod katerimi je pripravljen sprejeti mir. Ta samozavestni nastop je v zvezi z poročili, da je protiboljševiška akcija ponesrečila in da boljševiki že vedno obvladajo politično in vojaško največji del Rusije. O tem je Lloyd George priznal: »Pred par tedni smo upali, da bo prišlo k rešitvi, toda danes vidimo pred seboj le znamenja dolge, krvave borbe. Do pohoda na Petrograd ni prišlo in lepo Denjikinovo napredovanje proti Moskvi je začasno ustavljeno. Z druge strani niso niti najmanje ugodne zadnje vesti iz Omska«. Lloyd George se je izrazil proti daljši intervenciji zaveznikov v Rusiji. »Mi smo dali Rusiji priložnost, da se sama osvobodi, ali mi ne moremo nadaljevati tako drage intervencije v neskončni meščanski vojni«. Kakor izgleda, bo

Evropa prepustila Rusijo njeni usodi in začela računati z boljševiki, dokler bodo na krmilu, ravnaoč se po tisti: Dokler te vrage ne vzame, si mi prijatelj!

Dne 7. novembra 1917 so se kozaki v Petrogradu uprli vladi Kerenskega in oblast je prešla v roke sovjetov. Lenin je zamenjal Kerenskega in začel z prijateljem Trockim diktaturo petrogradske proletarske manjšine, ki si je kmalu podvrgla vso ogromno Rusijo. Lenin je imel takrat sledeči program:

1. Takojšnji konec vojske za vse države. Mir mora biti demokratičen, pravičen. Ne sme biti aneksij. Noben narod se ne sme siliti pod oblast druge države. Narodi imajo pravico, določiti si obliko svoje politične vlade. Mirovna razprava bodi javna.

2. Rešitev gospodarske krize in takojšnja oddaja veleposestev kmetom.

3. Oblast se prenese na sovjete in se nemudoma skliče ustavotvorna skupščina.

Ta program je v bistvu dober, toda uresničil se ni. Lenin in Trockij sta bila teoretika socializma in še sama nista imela jasnih nazorov o praktični izvedbi svojih socialnih in političnih reform, tem manje pa je bila zrela za socialno

Preskrba države z soljo, petrolejem, tobakom in vžigalicami.

Uprava državnih monopolov je objavila v beogradskih listih izjavo, iz katere se vidi, kako in koliko je naša država oskrbljena s soljo, petrolejem, tobakom in vžigalicami, ki spadajo pod državni monopol.

Sol. Upravi državnih monopolov se je posrečilo, da v inozemstvu nabavi velike množine soli in bo lahko v doglednem času krila vse naše potrebe. Naše zaloge soli v Solunu so bile celo tako velike, da smo posodili precej soli Francozom in Angležem, ki so nam posojeno že vrnil. V Tunisu je nakupljeno 16.000 ton (1 tona = 1000 kg), za katero pa zaenkrat ni dovolj prometnih sredstev. Na Angležkem je nabavljeno 200 vagonov, od katerih je 100 vagonov že prispelo na Reko, a se vsled italijanske okupacije še niso mogli spraviti v notranjost dežele. V Port-Saidu se nahaja kupljenih 6000 vagonov soli, od katerih se je doslej spravilo v Solun le 1000 vagonov, od teh pa se je moglo odposlati v notranjost samo 100 vagonov. Sedaj se nahaja v Solunu še 900 vagonov, pa če se ne bo posrečilo, odpraviti jih pravčasno v notranjost, bode mnogo soli uničeno od jesenskega dežja. Železniška proga, ki pelje iz Soluna v Srbijo, se nahaja v grških rokah, Grki pa nam delajo pri prevozu velike težave. Naša vlada je storila vse, da se pogodi z Grki glede prevoza, ampak dosega še ni dosegla uspeha. Razen teh količin soli je bilo kupljenih v Nemčiji 19.000 vagonov soli in se je že pričelo z prevozom preko Pasave. V Rumuniji se je naročilo 160 vagonov soli. Uvoz soli je dovoljen tudi zasebnikom, ako plačajo določene pristojbine.

Iz tega je razvidno, da bomo lahko pokrili vso potrebo soli v Jugoslaviji in bo pomanjkanje takoj odpravljeno, kakor hitro se zboljšajo prometne razmere na železnicah.

Petrolej. Tudi za petrolej smo poskrbeli, kolikor je bilo mogoče. Ampak tu je stvar že težavnejša. Tudi pri petrolju imamo z dovoljenjem mnogo težav. Različne zapreke nam delajo Rumuni. Najbližje bi nam bilo, uvažati petrolej iz Rumunije. Rumuni pa so postavili tako visoke cene, da je nakup skoraj nemogoč, poleg tega pa bi morali sprejeti izvestne pogoje, ki so za nas nesprejemljivi. V Ameriki se je naročilo petroleja 600.000 zabojev, a v sodih okrog 1 milijon kilogramov. Pred kratkim smo naročili daljnih 1 milijon zabojev. Ta mesec bo izkrcano v Solunu 200.000 zabojev. Razdelitev teh množin petroleja pa je zopet odvisna od prometnih razmer na železnicah.

Tobak. Tobaka je v skladiščih 7 milijonov kilogramov in 500.000 kg v listju za smodke. Kakor se vidi, surovega tobaka imamo dovolj. Toda izdelava tobaka se ne more razviti tako močno, da bi bile krite tekoče potrebe prebivalstva. Mi imamo več tovarn tobaka v Srbiji, na Hrvaškem, v Bosni in Sloveniji. Naš železniški promet pa še ni urejen dovolj, da bi lahko te tovarne

delale kakor v mirnem času in producirale toliko, kolikor morejo izdelati. Šele z ureditvijo prometnih zvez bodo zboljšane te razmere.

Vžigalice. Kar se tiče pomanjkanja vžigalic, upamo, da se bo tej potrebi kmalu udovoljilo. Velike množine so že naročene iz Dunaja. Prispela je že delna pošiljatev švedskih vžigalic, ki so kupljene v Londonu. Največja tovarna na Hrvaškem »Drava« v Osijeku izdeluje vžigalice za upravo monopolov. Ako se izdelava pospeši, bo že ta tovarna pokrila precejšen del potrebe. Da se dvigne domači proizvod, se je nabavil v inozemstvu potreben material.

Vso to pomanjkanje povzročajo večinoma prometne razmere in težave na mejah. Te razmere ne dopuščajo, da dvignemo domače proizvodnje tako, kot bi si želeli. Pa tudi v notranjosti naše države nas ovirajo nepopolne železniške zveze in druge pomanjkljivosti. Vendar se to popravlja. Upamo, da bodo kmalu naše železniške proge toliko urejene, da bo promet tekkel redno kot preje. Takrat se bode ornilo tudi to pomanjkanje, a deloma bo sploh odpravljeno in se bo lahko zadostilo vsem nujnim potrebam prebivalstva.

Skrbite za prekmursko dijaštvo!

Ravnateljstvo državne gimnazije v Murski Soboti nam piše: Za Prekmurje, katero smo na antantino povelje zasedli, se je otvorila v Murski Soboti državna gimnazija, ki ima silno važen pomen skrbeti, da se čimprej vzgoji prepotrebni domači izolani naraščaj. Vsa važnejša mesta so bila do sedaj zasedena od Madžarov, madžaronov ali židov, ki so ubogo ljudstvo izjemali, kolikor so ga mogli. V prvi gimn. razred je kljub vsemu pritisku od strani raznih madžarskih in madžaronskih mogotcev, ki bi radi uničili naše šolstvo, vpisanih 26 dijakov, skoro vsi so zelo revni in gotovo je, da ne bodo mogli pohajati gimnazije, ako ne pride kmalu izdatna pomoč. Da omogočimo vsaj temu številu dijaštva, redno priti k pouku, hočemo otvoriti dijaško kuhinjo, kjer bi dobivali dijaki vsaj tečno kosilo in po možnosti tudi stanovanje, dalje podporno društvo, ki bi jih preskrbelo s potrebnimi knjigami in učili, obleko, obuvalom itd. Da pa moremo doseči svoj namen, zato bo treba veliko denarnih sredstev. Obračamo se torej na vsa društva in blagočuteča srca v vsej naši širni domovini, naj nas blagohotno podpirajo v našem prizadevanju ter nam naklonijo čim večje denarne podpore v prid revnega prekmurskega dijaštva. Vsem dobrotnikom je zagotovljena globoka hvaležnost dobrega, a revnega prekmurskega prebivalstva, ki je toliko potrpevalo pod tujim jarmom. Darovi naj se blagovolijo pošiljati na: Ravnateljstvo državne gimnazije v Murski Soboti. — Prekmurje

Govorite povsod slovensko

preosnovno ruska dežela s svojih 80 % negramotnih mužikov. Socijalizacija je dobra stvar, toda da se izvesti samo pri močno razvitem gospodarstvu, za zanemarjeno in pasivno rusko industrijo in trgovino pa je bila naravnost katastrofalna. Zato tudi prijatelji boljševikov idej priznavajo odkrito, da je komunizem na Rusiji sam dokazal, da še ni za življenje. Socijalne in politične reforme zahtevajo zmožnih ljudi, ki imajo dovolj podjetnosti, da izvrše natančno formulirani program. Leninova Rusija ni imela ne natančnega programa nezmožnih in podjetnih ljudi. Kljub svojemu dveletnemu obstanku ima večne nemire v notranjosti in stalne boje na mejah. Nakopala si je ogromno dolgov, spravila na beraštvo milijone rodbin in dosegla, da ob drugi obletnici boljševiškega režima v agrarni Rusiji stane libra kruha 25—30 rubljev. Da se boljševizem kljub vsemu neuspehu tako dolgo vzdržuje, je pripisati z ene strani posebnemu psihološkemu stanju sodobne Rusije, kjer je tudi carizen našel plodna tla, z druge strani pa brezobzirnemu terorju, ki velja kot preskušana metoda vseh oligarhov.

Proti boljševizmu se je organizirala armada ruskih prostovoljcev, ki nastopa pod vodstvom

generalov Denjikina, Kolčaka in Judeniča. Največji politični vpliv ima general Denjikin, ki hoče restavrirati bivšo močno Rusijo potem sklicanja konstituante iz vseh delov Rusije razen Poljske in morda Finske. Ta vseruska konstituanta naj bi dala posameznim pokrajinam lokalno samoupravo, toda državni jezik naj bi bil ruski jezik (ukrajinsščine oficijelna ruska javnost ne priznava). Agrarno vprašanje naj bi se rešilo na ta način, da bi se zemlja odkupila. Nova Rusija bi se uprla na malega posestnika, ki bi imel največ 200 desetov zemlje. Odkup zemlje bi se izvršil na račun neštevilnih milijard papirnega denarja, ki danes preplavlja Rusijo (kakih 300 milijard). Če bi se 200 milijard izplačalo za odkup zemlje, bi bilo na ta način indirektno rešeno vprašanje ruske valute. Pri rešitvi delavskega in socialnega vprašanja bi Denjikinova Rusija sprejela pozitivne metode sodobne socialne politike.

Za Denjikinov program bi se utegnili najti večina, vendar ga socialistične stranke smatrajo preveč reakcionarnim, zlasti ker se skrivajo za Denjikinom tudi meščanske stranke, od katerih nekatere zagovarjajo celo carizem in protidemokratske metode v ruski politiki. Strah

Čehoslovaška.

Ratifikacija mirovne pogodbe.

Dne 7. t. m. je čehoslovaška narodna skupščina ratificirala obe mirovni pogodbi. Slučaj je hotel, da se je ta velevažni zgodovinski čin, ki je šele definitivno potrdil češko samostojnost in suverenost, izvršil ravno ob obletnici znane bitke na Beli gori, katera je odločila usodo češkemu narodu za dolgih 300 let. Zato je imel ta čin kljub vsej parlamentarni skromnosti nekaj triumfalnega na sebi. Govorilo je več poslancev, zunanji minister dr. Beneš pa je podal daljši ekspozé o zunanjepolitičnem položaju, ki kaže, kako velikopotezno in svetovno razumeva češki državnik svoje politične naloge. Med drugim je govoril o vzrokih nejasne politične situacije v Evropi, ki po polomu predvojnih sistemov skuša ustvariti nov grandiozni politični sistem: Zvezo narodov, ki pa žal ni uresničila nad katere so se v začetku polagalevanjo. Naglašja potrebo, da se ustvari v centralni Evropi nov politični sistem, ki bo onemogočil prodiranje nemštva na vzhod in dal vsem narodom podlago za skupno življenje in miren razvoj. Glede ogrske mirovne pogodbe je izjavil minister Beneš, da je že gotova in da so nekatere odredbe glede Ogrske definitivne. Meje na Slovaškem so določene definitivno. Glede notranje politike bi bilo želeli več svetovnega duha: Treba nam je, da se odpre naš horizont v Evropo in da dobimo širok razgled na vse strani. Moramo še se mnogo učiti. In ravno ratifikacija mirovne pogodbe z zunanjepolitične strani nas mora peljati k temu, da bomo vedeli z zadostno evropsko širokostjo gledati ne le na narodne manjšine pri nas, marveč tudi na naše sosede, s katerimi moramo danes začeti novo življenje, pa naj se to tiče Avstrije, Madžarske, Poljske ali drugih neposrednih sosedov. Moramo dati sedaj Evropi in vsemu svetu zagotovilo, da izpolnimo vse te principe, o katerih smo tukaj govorili: principe demokracije, principe Zveze narodov in zlasti principe preciznosti v delu.

Boj proti korupciji.

Dne 31. m. m. sta bila aretirana strokovni predstojnik finančnega ministrstva Jirak in ravnatelj Praške kreditne banke Otokar Tuna, ker sta skušala podkupiti zunanjega ministra Beneša, da bi privolil v neko kupčijo s sladkorjem med Praško kreditno banko in zvezo holandskih bank. Kakor je pravosodni minister Vesely izjavil v seji narodne skupščine, je Jirak ponujal ministru Benešu za njegovo osebo 20 milijonov kron, če privoli v to kupčijo. Ta nesramna drznost visokega verižnika je naletela na Beneševy značajnost in poštenost. Jirak je bil aretiran v čakalnici ministrove avdijenčne sobe. Proti njemu kakor tudi proti ostalim sokrivcem je uvedena najstrožja preiskava. Vsa poštena češka javnost se odločno bori proti korupciji in verižništvu v lastnih vrstah. Slučaj ministra Beneša je najlepši zgled!

pred reakcijo žene marsikogar v boljševiški tabor. Prijatelji carizma pa opozarjajo, da bi demokratični režim v Rusiji naletel na silne težave, ker je velika večina naroda negramotna in se ne more sama upravljati. Vendar ravno to le še utemeljuje pameten demokratizem v bodoči Rusiji in kaže silno potrebo novega sistema. Vsekakor so slavjanofilske teorije ravno tako pogubne kakor na pr. vsenemške in ni res, da bi bila ruska narodna duša kar nalašč ustvarjena za carizem in oligarhijo grofov ter velikih buržujev.

Kakor kažejo zadnji dogodki, bo preteklo še mnogo krvi, ruske krvi, predno vstane Nova Rusija. Zastonj bi bilo upati, da bo Denjikin rešil rusko vprašanje, kakor ga ne bo rešil Lenin. Ampak vsa ta velika borba v Rusiji, dasi je za slovansko srce neizmerno bolesta, če se pomisli, da teče samo slovanska kri, nam kaže velikost ruskega vprašanja, njegove notranje vzročnosti in neizprosne nujnosti ter pogled na dve že znani stopnji razvoja, na katerih stojé Ivan Grozni in Lenin-Trockij, dočim ostalo polje zakriva neprodiren mrak bodočnosti! B.

Prvi dnevi svobode.

(K obletnici.)

Dne 28. in 29. oktobra lanskega leta je naš narod prekinil zadnje vezi z Avstrijo in Habsburgi. To so bili veliki historični dnevi; zgodovina našega naroda je stopila v novo ero, na nova pota. Pa tudi naslednji dnevi so polni zgodovine. Dne 31. oktobra je došla vest, da so jugoslovanski mornarji prevzeli vojno mornarico. Vse brodovje je dobilo jugoslovanske zastave in mesto napisa »K. u. k. Kriegsmarine« se je postavil napis »Jugoslavija«. V Pulji so prispeli oddelki Angležev, v okolico Trsta pa Amerikanci. Narodno vijeće v Zagrebu dela dan in noč. Širom dežele so se pojavili nemiri, plenjenja in požigi, ki se v nekaterih krajih tudi ša naslednje dni niso dali zatreti. Kljub temu pa se je izvršila ta velika nacionalna revolucija brez znatnejših žrtev. Istega dne so se sestavile narodne vlade v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu. Narodno vijeće je naslovilo na antantne velesile spomenico o našem osvobojenju in ujedinjenju. Dogodki, ki bi ob normalnih razmerah zahtevali cela leta, so se odigravali tekom par ur. Proti večeru je došla vest iz Pulja, da je famozni Italijan Riezzi potopil jugoslov. vojno ladjo »Viribus Unitis«. Utonil je poveljnik Vuković in 300 mornarjev. Dne 3. novembra so priplule italijanske ladje pred Trst, v Zader, Reko in pred dalmatinske otoke. Brez ozira na noto Narodnega vijeća in na sveto pravico narodne samoodločbe so italijanske čete zasedle demarkacijsko črto, določeno v sporazumu z degradiranimi avstrijskimi generali. Prvikrat smo zadeli ob zid; Patto di Londra! Revolucijsko razpoloženje je polagoma minevalo. Zlasti v Sloveniji je bila vsa skrb posvečena obrambi domovine. Iz Benečije so se namreč valile velikanske množice popolnoma zbežanega avstro-ogrškega vojaštva. Ves narod je stal na braniku, da zabrani opustošenje komaj osvobojene domovine. Dne 7. novembra so se sestali v Ženevi zastopniki Narodnega vijeća (Korošec, Čingrija, Žerjav) z zastopniki srbske vlade z Nikolom Pašićem na čelu. Pridružil se je tudi Jugoslovanski odbor z dr. Trumbićem. Enoglasno in z navdušenjem je proglasila konferenca osnutek skupne vlade države Srbov, Hrvatov in Slovencev, v kateri Srbi J. Pašić je obljubil, zastaviti vso svojo avtoriteto za zahteve novoosvobojenih krajev pri antantnih silah. Dne 10. novembra je bila od vseh prisotnih podpisana Ženevska deklaracija. Srbska vlada je poslala note vsem zavezniškim državam, kjer naznanja naše ujedinjenje. Emigranti v tujini so še enkrat napeli vse svoje moči, da najdejo naši stvari zaščite in zaslombe. V Beogradu se je sestavila nova vlada, v kateri je bilo zastopano Narodno vijeće z 3 ministri. Enako tudi Narodno predstavništvo. Žal da se istočasno pričinja tudi politika intrig in zakulisnega boja, ki traje še danes — ampak to ne spada več v naše poglavje. V Primorju so nastopali Italijani z persekucijami proti našemu prebivalstvu, ki je itak prestalo dovolj pod prejšnjim režimom. Pri nas pa se odprla takrat sezona narodnih veselja in manifestacij.

Češki uspehi.

Znani angleški list »Times« je koncem minulega mesca objavil članek »Čehi najvestnejši narod bivše monarhije«, kjer konstatira, da je Češka edina od dežel osvobojenih iz avstro-ogrškega robstva, v prvem letu svobode znatno napredovala, tako v političnem, kakor v gospodarskem oziru. To dokazuje obilna žetev, ki je na vsak način boljša od lanske. Sedaj se nahaja v območju čehoslovaške države do 75% celokupne bivše a.-o. industrije in ta se vedno bolj vrača v aktivno življenje. Edinole par steklarn in tovarn tekstil ne dela, ker ni surovin. Cene, ki so med vojno narastle, kontrolira država in vlada na vse načine zatira oderuštvo. Velik pridelek pese omogoča velik izvoz sladkorja. Kmalu se bo lahko izvažal tudi les v večjih množinah. Premog se producira v razmeru 75% produkcije leta 1913. Od premirja sem ni bilo niti najmanjše stayke v premogokopih, ker se delavstvo zaveda svoje rodoljubne naloge. Edine večje težave dela financijelno vprašanje in prevoz. Avstrijska uprava je kriva, da cirkulira danes sedemkrat več bankovcev kakor pred vojsko. Transport se je izboljšal, odkar je dala vlada na razpolago 100 milijonov kron. Vsekakor so železnice boljše nego na Poljskem, v Rumuniji in Jugoslaviji. Promet na vodni cesti Labe do Hamburga je že pričel, a promet na Donavi za Srbijo in Rumunijo bo odprt, kakor hitro se uredi razmere na Ogrskem. Javno mnenje se je že sprijaznilo z tem, da se tešinsko vprašanje reši potom plebiscita, dasi vse stranke na Češkem naglašajo, da je tešinsko okrožje gospodarska potreba za Čehoslovaško.

Prometna zveza Sobota — Ljutomer.

(Dopis.)

Svoječasno smo v »Murski Straži« povdarjali, da je za zgradbo mostu čez Muro najprimernejšo mesto med Veržejem in Dokležovjem in sicer: 1. ker je Mura na tem mestu regulirana; 2. bi bila progja iz Ljutomera čez Veržej, Dokležovje, Belatince v Soboto najkrajša in najcenejša; 3. je promet na tej progji z ozirom na preplave, s katerimi se mora v vseh slučajih računati, primeroma še najbolj zasigurana. Kakor pa izvemo, ima priti do izvedbe projekt za zgradbo te poljske železnice čez celo ščavniško preplavno ozemlje med Ljutomerom in Cvenom, na katerem bo treba nič manj kot 8 mostov, za zgradbo teh bi najljutomerski okraj prispeval polovico stroškov. V tem slučaju bi bil po mnenju pisca teh vrstic promet ogrožen ne le vsled preplav reke Mure, marveč tudi od potoka Ščavnica, ki izstopi malodane po vsakem večdnevem deževju. Čudimo se strokovnjaku, ki je spoznal, da se most preko Mure najlažje zgradi med Moto in Bistrice, kjer neregulirana Mura neprestano menjava svoj tok in daleč navzgor ter navzdol ni reka tako razdrapana, kot ravno na tem ogroženem mestu, kjer bi se naj gradil most. Ker pa gre tu za važne gospodarske, financijelne in strategične interese, je treba, da se stvar vsestransko pretrese;

zlasti davkoplačevalci ljutomerskega okraja, ki so pri tej zvezi neposredno prizadeti, si bodo morali dobro premisliti, predno se odločijo za projekt, ki zahteva ogromne stroške. Sicer pa se poda posebna deputacija v Beograd, da izposluje komisijo, ki bo postala objektivna.

Jugoslovanski obrtniški zbor.

Prijeli smo: Od »Občeslovenskega obrtnega društva v Celju« sklicani Jugoslovanski obrtniški zbor se je izvršil v nedeljo dne 9. novembra nad vse pričakovanje sijajno. Zastopanih je bilo okrog 40 obrtnih organizacij, med njimi vse beogradske organizacije ter mnogo hrvatskih organizacij, na čelu Savez hrvatskih obrtnika, ki je na prireditvi marljivo sodeloval. Navzoči so bili: zastopnik ministristva za trgovino in industrijo inšpektor Zafir Stanković, zastopniki dež. vlade za Slovenijo okr. glavar dr. L. Žužek in sekcijski svetnik dr. Marn, zastopnik mestne občine celjske dr. Poljanec, nadzornik za obrtno šolstvo vladni svetnik Ivan Šubic, ravnatelj urada za pospeševanje obrti ing. Turnšek, več narodnih predstavnikov, odposlanci Zanatske komore v Beogradu, Trgovskoobrtiške komore v Zagrebu in Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Zborovanje je vodil predsednik Ivan Rebek iz Celja, podpredsednikom sta bila izvoljena Srb Dobrivoje Mirković in Hrvat Franjo Mihoković, tajnikom Srb Pavle Kora-Radanović, Hrvat Ivan Čupak in Slovenec Ign. Založnik. Na zboru, ki je štel nad 300 delegatov, se je storilo več sklepov principijelne važnosti. Ministerstvo za trgovino in industrijo se je brzojavno naprosilo, da ukine naredbo glede 8urnega delovnega časa in izda v tem oziru tudi potrebna navodila zastopnikom naše države na konferenci za ureditev dela v Washingtonu. Nadalje se je izvolil 20članski odbor, ki ima izdelati načrt za enotno organizacijo obrtništva v Jugoslaviji. Ta odbor je imel že 9. novembra zvečer pod predsedstvom Iv. Rebeka prvo sejo, kjer se je sklenila ustanovitev »Osrednjega biroja za pripravo vseobčnega obrtniškega kongresa v Beogradu«. V odboru so od Slovencev: Rebek, Zdenko Franketi Ign. Založnik in Blaž Zupanc. To pomembno zborovanje se je vršilo v hotelu Union (prej Deutsches Haus), raz katerega se je vila prvokrat poleg državne tudi slovenska trobojnica. O tem zborovanju se izda posebna brošura.

Naznanjam slav. občinstvu, da sem otvoril svoj

zobni atelije
P. Vrankar

konc. zobotehnik v Ljubljani,
Gledališka ulica 7
nasproti opernega gledališča.

Izvršujem najfinejša in najboljša dela v zlatu, porcelanu in kavčuku, zlate krone, mostičke ter zobovja brez plošče.

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod

Vzajemna zavarovalnica

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17

je ustanovila oddelek za

življensko zavarovanje.

Sprejema v življenskem oddelku: vsa zavarovanja na doživetje in smrt, otroško doto in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji

Pojasnila brezplačno na razpolago.

Sprejema v požarnem oddelku: vse pre-makljive in nepremakljive predmete, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziciji svetilnega plina, po znano nizkih cenah

Posredovalci se sprejemajo.

Jugoslovansko inženirsko podjetje

družba s o. z.

se usoja naznaniti, da je začelo poslovati v

Ljubljani, Hrvatski trg šte. 7

Mariboru, Gosposka ulica šte. 2.

Tehnični ravnatelj: **aut. civ. inž. Václav Fidrhel.**

Komercijelni ravnatelj: **Viktor Kukovec.**

Odd. I. Projekti, proračuni. Nasvetovanje in zastop. Presoja in stavbno nadzorstvo. Izvršitev zgradb.

Odd. IV. Železnice, ceste, predori, mostovi.

Odd. II. Vodne gradbe; izraba vodnih sil, elektrarne, električna instalacija; poljedelska melioracija; kanalizacija in vodovodi.

Odd. V. Industrijska in gospodarska poslopja.

Odd. III. Beton, železobeton. Zelezne konstrukcije.

Odd. VI. Komercijalno razpečavanje gradiva, orodja, strojev in industrijskih tvarin.

A. Verbajš

trgovina elektrotehničnih predmetov dobavlja vse v to stroko spadajoče blago po primernih dnevnih cenah Ljubljana, Linhartova ulica šte. 4.

Garje,

srebečico, kraste, lišaje uniči pri človeku in živini mazilo zoper srebečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 6 K. Po pošti 7 K, poštnine prosto. Prodaja in razpošilja s pošto lekarna Trnkoczy v Ljubljani, Kranjsko. 30—23

Brata Vošnjak - Ptuj.

Podplati, zgorno in notranjo usnje, usnje za konjsko opravo in za gamaše, kruponi za gonilna jermena, boks, ševro, ševret. Najboljši čevlji vseh vrst. Gamaše. Vse čevljarske potrebščine.

Nakup surovih kož.

Jajca

svēža kupi v vsaki množini in prosi za ponudbe eksportna trgovina Ed. Suppanz, Pristova, Slovenija.

ČEVLJE

moške in ženske, fino in zajamčeno pristno ročno delo, krasne ameriške

fazone, najboljše rujava ali črna teličje usnje in pristni, trpežni podplati, razpošilja po K 270—; krasne boks čevlje po K 300— in K 360— par veletrgovina z čevlji

R. Stermecki, Celje št. 303
Slovenija.

Narečite cenik!

Ceneje kakovosti od K 100— naprej.

Gospodarska zadruga

za Prekmurje, Mursko polje in Slov. gorice r. z. s o. z.

ima v zalogi po najnižjih dnevnih cenah razno manufakturno blago za moške in ženske obleke, barhente, vseh vrst platno, blago za ženske predpasnike; razno kuhinjsko posodo, riž, čaj, papriko; usnje, podplate, moške in ženske čevlje. Vseh vrst moko, zdrob, otrobe, testenine.

Kupuje zrnje, sadje, kože, vino, sadjevec, žganje, sploh vse poljedelske pridelke.

Posreduje pri nakupovanju strojev in vseh gospodarskih potrebščin.

Kupovati in prodajati zadrugi imajo pravice samo člani. Novi člani se sprejemajo v zadrugi pisarni in pri podružnicah. Osrednja trgovina in pisarna: **v Gornji Radgoni.** Podružnice: **Cankova** in **Murska Sobota.**

Jugoslovanski kreditni zavod

PODRUŽNICA MURSKA SOBOTA

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po 3 % čistih brez odbitka. — Rentni davek plačuje zavod iz svojega.

Inkaso faktur in trgovske informacije.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na vknjižbo, poroštvo, vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Združene opekarne

preje F. P. Vidic & Komp., Vič, Ivan Knez, Brdo nudijo:

zarezane strešnike
(utorni crep) in zidno opeko

Vprašanja na F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana.

Vinogradniki! POZOR! Gostilničarji!

Prva slovenska veletrgovina z vinom in sadjevcem

Janko Čirič in **Vekoslav Rajh**
v Gornji Radgoni in v Ljutomeru

naznanje, da kupuje po poštenih cenah vino in sadjevec ter ga prodaja gostilničarjem v vsaki množini od 50 litrov naprej.

Inserati v „Murski Straži“ imajo velik uspeh, ker je list zelo razširjen.

POSOJILNICA V GORNJI RADGONI

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Hranilne vloge sprejema od vsakega in njih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta brez posebnega naročila h kapitalu. Hranilne knjižice drugih tuzemskih denarnih zavodov se sprejemajo brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so strankam na razpolago položnice kr. poštnega čekovnega urada v Ljubljani šte. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila daje pod najugodnejšimi pogoji in sicer na vknjižbo po 4 %, na poroštvo po 4 1/2 %. Izposuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnik plačuje svoj dolg pri Posojilnici naprej. Stroški za to ne presegajo nikdar 10 K. Prošnje za vknjižbo novih kakor tudi za izbris plačanih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsak torek in petek od 9. do 12. ure dopoldne. Ako pa pride na ta dan praznik, uraduje se naslednji dan. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar. Posojilnica posreduje tudi izplačevanje obresti vojnih posojil brez vsakega odbitka. Sicer pa lahko opravijo stranke vsak dan vse uradne posle in so veljavni, ako njih podpišeta dva v to upravičena funkcionarja.

Pojasnila se dajajo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradni posli izvršujejo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Uradni prostori so v lastni hiši, Gornji Gris šte. 8.

Jugoslovanskemu odposlanstvu

v slovo pišejo »Narodni listy« dne 14. t. m. med drugim: »Vroči pozdrav, s katerim je pozdravila naša javnost pred desetimi dnevi junake iz Beograda, bo danes zamenjan z enako vročo željo: na svidenje! Ako je kdo na jugu v prvem letu svobode mislil, da bi mi mogli kakorkoli pozabiti na obljubo bratstva in zvestobe, dano v času nesvobode, naj vpraša te, kateri so prišli k nam kot prvo odposlanstvo osvobojene Jugoslavije, kakšne so nas našli. To ni bil umeten in pripravljen sprejem, ki in čakal gen. Hadžića v vseh mestih, kamor je pogledal tekem svojega desetdnevnega bivanja, tó so bili elementarni izlevi resnične, globoko vkoreninjene ljubezni rodnega brata, to je bilo čvrsto prijateljstvo, ki je povsod odpiralo naročje tistim, ki so pri nas reprezentirali ujedinjeni narod SHS.«

Avstrija.

Slika iz Dunaja.

Te dni je pisal nek nemški dunajski list: »Veliki Dunaj ima sedaj 1 1/2 milijona ljudi preveč. Ti bi imeli samo še eno nalogo: čimprej in z čim manjšimi bolečinami umreti. In v resnici se je propagirala med starimi Dunajčani misel: vsi čez 60 let stari ljudje naj se prostovoljno ločijo z življenjem, da naredijo prostor mlajšim... To je bilo junija. Od tistega časa pa je postalo še težavnejše in kaj je storila antanta? Amerikanci so uvedli velikosrdno akcijo za pomoč otrokom in hočejo prehraniti preko zime en milijon ljudi na Dunaju. Čast in pri znanje njihovim dobrim srcem — ali pa se s tem organično vpostavi do tal zrušeni šestmilijonski narod Avstrije? — »Gott strafe England!«

Madžarska.

Položaj. Rumuni so te dni zapustili Budapešto in se umaknili na demarkacijsko črto. V mesto je vkorakala bela garda, nacionalna vojska nove Madžarske, kateri poveljuje admiral Horty. Z tem je stopila notranja konsolidacija Madžarske v novo fazo. Antanta je poslala v Budapešto posebnega pooblaščenca, sira Clarka, ki se trudi, da se Madžarska postavi na noge in nastopi čimprej pot v Pariz, kjer se ji izroči obsodba v obliki mirovni pogojev. Dosedanji ministrski predsednik Fridrich je podal demisijo, ker antanta ni mogla priznati njegove vlade, ki se je upirala na reakcionarni blok. Sestavlja se nova koalicijska vlada, v kateri bodo zastopani krščanski blok, socialni demokrati, neodvisni in pa meščanska demokratska stranka. Za novo vlado bo najvažnejše vprašanje, kako obliko bo imela nova Madžarska monarhija ali republika. Dvojeva se, da je pretežna večina za monarhijo. Dunajski listi so vedeli zadaje dai poročati, da bo postavljen za kralja sedemletni sin bivšega kralja Karla, nadvojvoda Oto. Antanta kaže na zunan, da daje v tem vprašanju Madžarski prosto roko, vendar se vidi da simpatizira z monarhističnim gibanjem, ki najbolj odgovarja mentalitetu madžarskega ljudstva. Admiral Horty je previden prijatelj reakcije in »močne roke«. Njegova želja je, da restavrira Ogrsko Štefana Tisze, deželno magnatov in generalov. Kako se bodo dalje razvijale razmere, ni mogoče domnevati. Vestí o notranjih razmerah v državi so nejasne in nezanesljive. Vobče se mora priznati, da ima Fridrihov beli teror precej podobne vzorce z Kuhnovim rdečim.

Tedenske novice.

Našo državo in vlado je priznala minuli teden Sv. Stolica v Rimu in kraljevina Danska.

D'Annunzio zasedel tudi Zader?

»Obzor« poroča, da je d'Annunzio dne 13. t. m. zapustil Reko in se je s 3 vojnimi brodovi podal v Zader, katerega je zavzel na enak način kot Reko. Podadmiral Millo je proglasil, da ni mogel ničesar storiti proti temu, vendar se z gotovostjo zatrjuje, da je sam sodeloval pri pripravah za ta novi puč. V italijanskih krogih na Reki se govori, da namerava pogumni Gabrielle podvzeti več podobnih danuncijadij v Istri in Dalmaciji. V Splitu vlada veliko ogorčenje in nemir med meščanstvom.

Povišanje železniških tarifov znaša pri južni železnici za osebni promet v 3. razredu 24 vinarjev, v 2. razredu 48 vinarjev in v 1. razredu 72 vinarjev za vsak kilometer.

Primorski interniranci se vrnejo. Velik del internirancev iz Dalmacije se je že vrnil v domovino. Kakor poroča »Goriška straža«, se je oglasila preteklo soboto pri generalnem civilnem komisarju v Trstu velika deputacija žena pod vodstvom predsednika pol. društva »Edinost« in mu je predložila prošnjo za takojšnjo vrnitev vseh svojih dragih, ki so internirani v Italiji. Generalni komisar je vidno ganjen obljubil, da stori od svoje strani vse, da bo prošnja uslišana.

Osebni promet med Špiljem in Radgono je vsled epidemčnih bolezni v avstrijskem ozemlju do preklica popolnoma ustavljen. Poslujejo samo tovorni vlaki.

Zagrebski listi so se vsled zvišanih tipografskih mezd podražili skoraj za polovico. Kakor izgleda, bomo kmalu v srednjeveških razmerah, ko je bila duševna hrana samo za bogataše.

Minister Kristan je odpotoval na Dunaj zaradi nabave lokomotiv.

Amnestija v Sloveniji. Deželna vlada za Slovenijo je stavila predlog, da se pomilujejo mnogi obsojenci za razne krivice storjene od l. 1905 do narodnega osvobojenja. Vsled kraljevega ukaza se ti obsojenci oproste od nadaljne kazni.

Glede obmejnih vprašanj se je oglasila pri deželni vladi za Slovenijo posebna deputacija iz Radgone in informirala merodajne kroge o položaju in narodnih zahtevah obmejnih krajev.

Ljutomer. Podporno društvo narodne šole v Ljutomeru ima občni zbor v nedeljo dne 23. t. m. ob 3. uri pop. v šoli. Moška podružnica CMD ima občni zbor v ponedeljek dne 24. t. m. ob 7. uri pri g. Seršenu.

Novih vpoklicev ne bo. Vojni minister je odredil, da se rezervisti ne bodo več pozivali na dvamesečne orožne vaje. Zaeno je ukrenil vse potrebno za demobilizacijo prvega poziva.

Kolkovanje bankovcev, o katerem smo že poročali, se prične v 14 dneh. Kolkovanje se bo izvršilo po vsej državi enotno. Izključeni so nežigosani bankovci in bankovci z nemškoavstrijskim itd. žigom. Slabo žigosani bankovci se morajo kolkovati. Organi, ki bodo izvršili kolkovanje, so dobili od ministrstva financ ukaz, da ne smejo postopati ozkosrdno in šikanirati strank, ampak se morajo v vseh dvomljivih slučajih odločiti v korist stranke.

Parlament še ne bo sklican tako kmalu. Preosnova Davidovičevega kabineta še ni izvršena, zato se je odgodilo tudi sklicanje narodnega predstavništva. Domneva se, da še ne bo sklicano tako kmalu.

Kazen za verižnike. Deželna vlada je raztegnila kazensko določila § 10 naredbes ministrstva za prehrano z dne 7. marca 1919 tudi na veriženje. Kogar se zasači, da veriži z živlenskimi in gospodarskimi potrebščinami, bo kaznovan z zaporom 6 mesecev ter občutno denarno biago.

Razgled po svetu.

Zadnje vesti o Rusiji. Preko Finske poročajo, da je Kolčakova armada pred razpadom. Disciplinā kljub številnim smrtnim obsodbam obstoja samo še po imenu. Padeč Omska pomeni koec Kolčaka. »Times« javlja, da boljševiki napredujejo dnevno za 10 milj. V Omsku je proglašeno obsedno stanje. Donski kozaki so poslali Kolčaku ultimāt, naj takoj sklene premirje z boljševiki. Judi v zadnjem poročilu priznava svoj poraz in umikanje. Večjih vojni operacij ni pričakovati, ker nastopa huda ruska zima. Upajmo, da bodo tekom zime, kakor je rekel Lloyd George, ruske bojujoče se stranke začele razmišljati o svojem položaju in bodo končale strašno bratomorno vojno. Baltiške države so se že izjavile za mir s sovjetsko Rusijo ter bodo pričele mirovna pogajanja.

Bolgarija. Zadnje tedne, odkar je bila na pariški konferenci na dnevem redu Bolgarija, se v evropskem časopisju mnogo razpravlja o bolgarskem vprašanju in o notranjih razmerah v tej deželi. Bolgarska vlada Stambulinskega se je te dni odločila, da podpiše mirovno pogodbo, dasi je bil njen ugovor v celoti zavrnjen. Bolgarija bo morala definitivno odstopiti Dobrudžo in Makedonijo. Smela bo imeti armado 20.000 plačenih vojakov. Pogoji so za bolgarski narod precej trdi, vendar bodočnost Bolgarije ne bo uničena, ako se dežela na znotraj izčisti in uredi. Sedanja vlada se trudi s vsemi sredstvi, da pospeši to notranje očiščenje in zahteva izročitev znanih škodljivcev bolgarskega naroda: eksarja Ferdinanda, bivšega ministr. predsednika Radoslavova, generala Savova in drugih.

Intervencija Amerike v evropskih vprašanjih odpade? Iz Washingtona poročajo, da je senat z 216 proti 33 glasovi odobril Lodgeov dodatek k členu 10. mirovne pogodbe, ki zahteva, da ameriške zedinjene države ne bodo intervenirale v mednarodnih sporih, ako tega ne odobri senat. To bi pomenilo polom

Wilsonove politike in bi bilo posebno usodepolno v jugoslovansko-italijanskem sporu zaradi Adrije. Ta Mommreizem bi uničil tudi Zvezo narodov in prepustil izčrpano Evrepo njeni usodi.

Kuga na Grškem. Na Grškem se je pojavila takozvana bubonska kuga. Za ladje, ki prihajajo iz Grške in Levanta, se je odredila karantena.

Nemiri v Egiptu. V Egiptu so se pojavili resni nemiri. Angleški vrhovni poveljnik je proglasil nad Aleksandrijo in Kairo preki sod. Iz posameznih krajev prihajajo vesti o številnih napadih na angleške naselebne.

Vzhodna Galicija izumira. Iz vzhodne Galicije prihajajo vse obupnejša poročila. Pegasti legar se grozno širi. Vsak dan oboli okrog 5000 ljudi.

Koliko je stal Madžarsko boljševizem. Madžarska vlada je drago plačala svojo boljševiško komedijo, ki je trajala samo 4 mesece. V tem času so ubili boljševiki preko dve tisoč ljudi in uničili vrednosti za 12 milijard kren.

Velike stavke v Zedinjenih državah. V Zedinjenih severoameriških državah stavka približno 400.000 rudarjev. Ameriški senat je podaljšal izjemno vojno stanje v celi republiki. Uprava železnic je racijonirala razpoložljive množine premoga, tako da se promet precej redno vzdržuje. Vzrok je mezdnó gibanje.

Mednarodna delavska konferenca zboruje v Washingtonu v Ameriki. Peča se s vsemi problemi, ki se tičejo dela in delavstva, Udeleženi so zastopniki vseh držav, tudi Jugoslovani. Konferenca skuša rešiti delavsko vprašanje za vse države enotno.

Izgube zaveznikov. Glasom poročila generalnega poročevalca Loiza Marina so imele zavezniške vojske do dneva premirja 11. novembra 1918 sledeče izgube (matvi in pogrešani): Belgija 44.000, Zedinjene države 114.000, Vel. Britanija 868.000, Grška 12.000, Italija 454.000, Rumunija 400.000, Srbija 368.000, Francija 1.383.515. Torej je izgubila Francija enega človeka na 28 prebivalcev, Srbija enega na 32, Velika Britanija enega na 57, Italija enega na 78, Belgija enega na 150 in Amerika enega na 1000.

Visoke cene vina v Nemčiji. »Frankfurter Zeitung« poroča, da cene letošnjega vina rastejo neverjetno visoko. Cena 20.000 mark za 1.200 litrov ni nobena redkost. Če se prištejejo vsi stroški in 20 odstotkov davka na vino, bo stala ena steklenica vina 40 mark.

Nemški socialist Hugo Haase, voditelj neodvisnih socialnih demokratov v Nemčiji, je umrl dne 7. t. m. v Berlinu na posledicah atentata, ki ga je izvršil na njem nek blaznež.

Hindenburg se mora zagovarjati pred parlamentarno preiskovalno komisijo v Berlinu, ki je zaslišala že več nemških generalov in državnikov ter kljub vsej zvitosti Nemcev, da zbrisejo krivdo raz sebe, iznaša na dan zanimiva razkritja o pred- in medvojni politiki nemških vodilnih mož.

Listnica uredništva.

G. Prekmurec, T. i. Ljutomer in drugi dopisniki: ker izhajamo razen »Novic« kot edin list v Sloveniji, ne moremo objaviti gradiva, ki je lokalnega značaja oz. ki ni aktualno.

Vabilo na naročbo. Poštni oficijal J. Vengust v Radgoni izda prihodnje dni v lastni založbi brošurico »Seznamek prekmurskih krajev z označbo pošte« (najbrž z zemljevidom). Seznamek je namenjen v prvi vrsti uradom, pa tudi vsakomur, ki se zanima za Prekmurje. Da se lahko določi naklada, naj se naročila takoj vposljejo na izdateljev naslov.

Dr. med. Klara Kukovec

strokovna zdravnica za ženske in otroške bolezni

prej v Trstu, ordinira sedaj v Gosposki ulici 2 v Mariboru od 8.—9. in 14.—15. ure.

E. klin. asistent in operater na Dunaju

Dr. Janko Dernovšek

ordinira za očne, ušesne, nosne in vratne bolezni od 2.—4. ure

Maribor, Pfarrhofg. št. 2, II. nadstopje.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica K 15.000.000.—

Centrala v Ljubljani

Rezervni fond nad K 4.000.000.—

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3%
brez odpovedi, proti trimesečni odpovedi s 3 1/4% čistih

Daje trgovske in aprovizacijske kredite
Izvršuje vse bančne transakcije

Službe išče cerkovnik, vešč sadjarstva in vrtarstva. Ponudbe pod št. 39 na upravnishvo „Murske Straže“.

Iščejo se elektromonterji. Ozira se le na boljše moči. Istotam se prijavijo več vajencev za elektro-tehnično obrt. Ponudbe z navedbo plače je vpslati na „Poste restante 44, Ljubljana.“

Kupim večje posestvo z velike hišo, dvoriščem, vrtom, travniki eventualno tudi z gozdom v mestu Celju ali bližini Celja. Ponudbe na upravnishvo „Murske Straže.“

Krajniki, jamski les, deske, tesani les in drva se kupijo po dokazano najvišji ceni. Ponudbe s ceno za blago v vagon naloženo je vpslati na „Eksport lesa“ Št. Pavel pri Celju.

Sprejemem takoj ali tudi za pozneje enega komija, učenca in pridnega viničarja. **Franjo Korošec**, trgovec z mesnim blagom v Gornji Radgoni.

Kdor želi imeti na spomlad traverze, cement in modro galico, naj si že sedaj naroči v trgovini Franjo Korošec v Gornji Radgoni.

Krojača potrebujete? Najboljše in najceneje izgotavlja civilne obleke in uniforme **Janez Kolar**, krojaški mojster v Radgoni, Sporgasse št. 95, vis a vis davkarje.

Prodajam večje množino črnih in temnomodrih 1 cm širokih svilenih tres (Seidenborten) po 4 K meter. **Marija Kroflič**, Celje, poštnoležnica.

Portland cement, deske in late, se dobe po nizki ceni pri **Al. Bratina**, trgovec, Križevci pri Lutomeru.

SIR
Pol-Emendolski polnomasten
Trapistovski
Liptauski
Čajno maslo
Hamburška mesnata slanina
Krušna slanina
Citroni cele zaboje
Mandeljine v lupinjah
Čokolada
Sardine v olju
Olivno olje
Vinko Hmelak,
Maribor
Stolni trg št. 6.
Pošiljate v provinco po pošti in železnici!

Razpošiljam samo na trgovce **fino mast** (vazelin za čevlje) v lesenih škafcih, kakor tudi ličilo (biks), milo in drugo raznovrstno blago. **J. Menart, Domžale.**

Podvojite lahko vaše premoženje, ako inserirate v „Murski Straži“, ker je ta list razširjen po celi Sloveniji in imajo inserati velik uspeh.

Ženitna ponudba.
Mladenec, star 30 let, prikupne zunajnosti in lastnik obširnega posestva okrog 50 orolov, 10 glav gorje živine, en par konj, z vsem kmelskim orodjem ter poljedelskimi stroji, se želi tem potom seznaniti z deklico ali vdovo do 30 let, ki je lastnica kmetskega posestva na Stajerskem ali v Prekmurju, ker mi ta kraji jako ugajajo. Svoje posestvo na Kranjskem bi potem prodal. Tajnost zagotovljena. Ponudbe s sliko, ki se vrne, na upravo „Murske Straže“. Posredovalec dobro došli.

Primešaj Mastin

krmí. Če živina krmo laže in do zadnjega prebavi in popolnoma izkoristi, da se na koncu nič ne izgubi, če se dvigne slast do žrtja, potem se pospešuje redilnost, vsled tega težka živina, mast, meso, jajca, mleko. To se doseže, ako primešamo krmí enkrat na teden pet praška **Mastin**. Ob pomanjkanju krmí, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmíla, pa se ga primeša dvakrat na teden. Prašek **Mastin** je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo **Mastin**; ko ga enkrat poizkusijo, ga ponovno rabijo. Pet zavojev praška **Mastin** zadostuje za šest mesecev za enega prašiča ali vola. Glasom oblastvenega dovoljenja smejo prodajati **Mastin** vsi trgovci in vsa konumna društva. Ako se **Mastin** pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po poštni dopisnici v izdelovalnici **Mastina**, to je

v lekarni Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Pet zavojev (pakotov) **Mastina** stane 20 kren 50 vin. poštnine pristo na dom. Od tam se pošlje **Mastin** s prvo pošto na vse kraje sveta.

Miši - Podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 6.—, za podgane in miši K 6.—, za ščarke K 7.—, posebno močna tinktura za stenice K 6.—, uničevalec moljev, prašek za uši v obleki in perilu, proti mravljam, proti ušem pri perutnini K 5.—, prašek proti mrčesom K 5.—, mazilo proti ušem pri ljudeh K 4.—, mazilo za uši pri živini K 3.—, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) K 3.—. Pošilja po povzetju Zavod za eksport **M. Jünker, Zagreb 46, Petrijska ulica 3.**

Riša v Mariboru, enonadstropna, še davka prosta, s štirimi malimi stanovanji, pritlikinami in vrtom, se **takoj** prodaja. Ponudbe na upravnishvo „Murske Straže.“

A. Drufovka
Ljubljana
pri Balkanu

Manufaktura na debelo

POZOR! Lončarji POZOR!

Usojam si naznačiti, da imam nekaj pravega, že preizkušenega zamčenega loša (svinčni minium) za oddati, kilogram po 16 K in sicer samo v originalnih poštnih zavojih po 20 kg ali pri odjemu 50 kg 5% popusta. Zraven naročila se naj 35% pošlje naprej, ostanek po povzetju. Se priporoča **J. Pučko, Budina 4, Ptuj.**

Opekarna v Črešnjevcih

(Gornja Radgona)

priporoča različno opeko izvrstne kakovosti po najnižjih cenah.

Dobi se v vsaki množini. Opeka se prodaja brez kompenzacij in se plačuje v jugoslovanskem denarju v pisarni opekarnice v Črešnjevcih.

Filip Jurkovič m. p., sekvester.

Odvetnik Dr. Danilo Komavli

naznanja, da je otvoril svojo odvetniško pisarno

v Mariboru, Goethestrasse št. 4, I. nadstr. nasproti trgovini Turad.

Odvetnik Dr. Igo Janc

naznanja, da je otvoril

v Murski Soboti svojo pisarno.

Sprejme se takoj pisarniška moč. Prednost ima izobražen mož, kateri bi po sposobnosti lahko napredoval do definitivnega uradnika. Ponudbe na upravo lista pod „Uradnik SHS.“

Na novo izšel!

Slovenski Favorit

za jesen in zimo, ter vsi kroji.

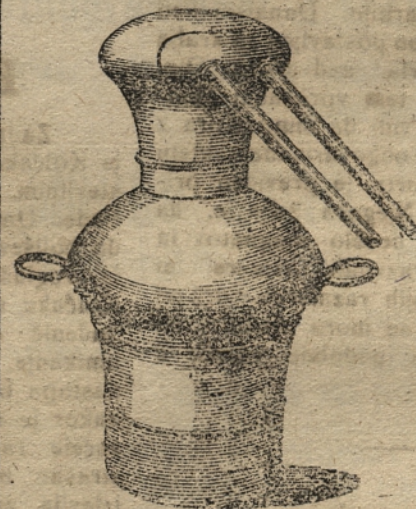
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

M. Ranth, Ljubljana, Marijin trg.

Premoga in drv

primanjkuje, zato si preskrbite toplo obleko, sukna, barhenta, ženskih in možkih nogavic, robcev itd. po najnižjih cenah pri

Prvi jugoslovanski manufaktorni trgovini **Janko Cizej** poprej **Werbowetz Radgona, Dolga ulica.**

Kmetje, pozor!

žganjarske kotle

prvovrstne in trpežne kupite najceneje pri znani tvrdki

Demetrij Glumac
kotlar v Mariboru,
Kaserngasse 9.

Manufaktura

dospela v veliki izberi — Samo na debelo — Cene zmerne — V zalogi imamo tudi vse vrste drobnine, galanterije in pletenine

Se priporoča

Gaspari & Faninger, Maribor
Tegethoffova ulica 48 (prva hiša na levi strani od glav. kolodvora.